

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1987)

100. posiedzenie
Komisji Nauki, Edukacji i Sportu
w dniu 27 stycznia 2011 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Porozumienia w sprawie Środkowoeuropejskiego Programu Wymiany Uniwersyteckiej („CEEPUS III”), podpisanego w Budvie dnia 25 marca 2010 r. (druk senacki nr 1090, druki sejmowe nr 3720 i 3763).

(Początek posiedzenia o godzinie 10 minut 16)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Kazimierz Wiatr)

(Brak nagrania)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Witold Jurek:**

...czwartym. To jest trzecia wersja tego programu, bo on trochę ewoluował. Początkowo był on pomyślany jako program wymiany studentów i uczniów szkół średnich, pracowników naukowych również, choć chodziło głównie o wymianę edukacyjną. CEEPUS II, ta druga wersja programu, ograniczała tę wymianę do studentów i pracowników uczelni, zaś ta trzecia wersja rozszerza tę wymianę na sferę badań naukowych.

Ten program jest zorganizowany w specyficzny sposób, ponieważ funkcjonuje bez przepływów pieniędzy. Idea tego programu jest taka, że instytucje z krajów, które są w tym programie – zaraz je wymienię – tworzą swego rodzaju konsorcja, które prowadzą wspólne projekty badawcze. W tych konsorcjach są instytucje z różnych krajów. Jedna z tych instytucji jest koordynatorem takiego projektu, reszta to są uczestnicy. W ramach tych wszystkich projektów realizowanych poprzez CEEPUS, a mam nadzieję, że w przyszłości przez CEEPUS III, poszczególne kraje zgłaszają liczby miesięcy stypendialnych, to znaczy zgłaszają, ile fundują stypendiów dla osób przyjeżdżających ze wszystkich krajów tego porozumienia – w naszym przypadku przyjeżdżających do Polski. Łącznie oferujemy rocznie sześćset siedemdziesiąt takich miesięcy stypendialnych. Mówię „oferujemy”, bo chodzi o Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwo Zdrowia i ministerstwo kultury; te trzy ministerstwa nadzorują różnego typu uczelnie i na te uczelnie ci studenci przyjeżdżają.

Idea tego programu jest też taka, że w krajach nie tworzy się żadnych dodatkowych czy ekstra struktur do obsługi tego programu. W każdym kraju musi być biuro, ktoś, kto koordynuje tę wymianę... W naszym przypadku rolę tego biura krajowego tworzy Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej w Warszawie, nadzorowane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W Wiedniu jest biuro centralne tego programu, bo centrala, że tak powiem, jest austriacka. To biuro jest finansowane przez rząd Austrii, na to kraje uczestnicy tego porozumienia czy uczestnicy tej wymiany się nie składają.

Jak mówiłem, istotą programu CEEPUS III jest rozszerzenie wymiany na sferę nauki. Dlaczego akurat taka jest forma zawarcia tej umowy i ratyfikacji tej umowy międzynarodowej? Ponieważ to porozumienie nakłada na kraje pewne obowiązki,

przynajmniej dotyczące koordynacji tej wymiany. Mówię tu o tym biurze krajowym, którego obowiązki pełni biuro uznawalności. No, uczelnie też muszą spełniać pewne warunki... Ale do tego programu nie przyjmuje się każdej uczelni z osobna, tylko akceptuje się właśnie takie konsorcja prowadzące czy realizujące wspólne projekty.

Ta umowa spełnia przesłanki z art. 89 ust. 5 konstytucji i w związku z tym zachodzi potrzeba ratyfikacji tego porozumienia.

To porozumienie nie powoduje żadnych dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, bo tutaj, jak mówię, te stypendia czy te miesiące stypendialne fundowane są w ramach puli, którą dysponują te trzy ministerstwa, zaś rolę biura odgrywa Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej.

Ja jeszcze tylko może dodam coś od siebie. Polska jest bardzo aktywnym uczestnikiem tego programu. W tej chwili spośród tych jednostek zaangażowanych już sześć pełni rolę koordynatora, w prace w ramach tych konsorcjów, o których mówiłem, zaangażowanych jest siedemdziesiąt sześć jednostek w poszczególnych uczelniach. Wiem, że rozpatrywane jest obecnie utworzenie takich nowych grup konsorcjalnych jednostek. W tych nowych grupach, które mają powstać, jest około dwudziestu nowych polskich jednostek. Mówię „jednostek”, bo na ogół są to wydziały albo instytuty na uczelniach. A więc ta nasza obecność sięgnie gdzieś stu... Jeżeli nie jesteśmy największym uczestnikiem tego programu, bo prawdopodobnie Austria jest bardziej aktywna, to jesteśmy na drugim miejscu, jeśli chodzi o tę wymianę.

Jak powiedziałem, te sześćset siedemdziesiąt miesięcy stypendialnych to są głównie miesiące oferowane studentom. Wyjazdy studentów są na ogół krótkookresowe, trwają miesiąc, dwa. Ale w ramach tej wymiany mogą wyjeżdżać również doktoranci i ci mają okres pobytu ograniczony do roku akademickiego, mogą wyjeżdżać na dłużej.

I jeszcze z tym porozumieniem CEEPUS III... Jak powiedziałem, rozciągnięcie tej aktywności na działalność naukową powoduje pewne perturbacje czy pewną niezgodność z prawem o szkolnictwie wyższym, ponieważ stypendia, jakie mogą otrzymywać studenci, doktoranci, to są stypendia dydaktyczne czy edukacyjne. Rozszerzenie tego programu CEEPUS III oznacza, że osoby będą mogły wyjeżdżać na swego rodzaju staże czy praktyki do jednostek naukowych, które nie mają charakteru uczelni. Zaakceptowanie tej umowy pozwoli nam skorzystać z tej puli stypendialnej i zapewnić stypendium, tak pośrednio ufundować stypendium, tym osobom, które jadą na staże naukowe, ale niekoniecznie na wyższe uczelnie. Nam też zależy na tego typu wymianie, no bo między innymi w tym kierunku idą zmiany prawa o szkolnictwie wyższym i tych pięć ustaw dotyczących nauki, żeby te instytucje naukowe, które nie są instytucjami dydaktycznymi czy nie są szkołami wyższymi, jakoś silniej powiązać z uczelniami. No i ta wymiana by temu sprzyjała. To tak bardzo ogólnie... Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Myślę, Panie Ministrze, że bardzo wyczerpująco, a nie ogólnie. Bardzo dziękujemy.

Oczywiście tutaj mogłyby paść pytania o skutki finansowe. Pan minister mówił, że tutaj nie ma przepływu pieniędzy, ale skutki na pewno są. Jednak nie wiem, czy jest taka potrzeba, żebyśmy coś więcej na ten temat wiedzieli.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No ale nie wiemy, ile. To znaczy tutaj zawsze jest pytanie o efektywność, ale wiadomo, że...

(*Głos z sali*: Nie wiemy także, jaka jest wysokość takiego stypendium.)
No, to pewnie jest średnia, ale...

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Witold Jurek:**

Dla osób, które przyjeżdżają do Polski to jest 900 zł miesięcznie. Ale proszę zrozumieć, że te stypendia, tak je nazywamy, działają jakby na tej samej zasadzie, na jakiej jest zorganizowany TEMPUS czy programy wymiany w ramach Unii Europejskiej. One nie mają pokryć kosztów utrzymania, one mają wyrównać różnice w kosztach utrzymania. A więc tych 900 zł nie należy rozumieć tak, że są to jedyne środki, jakie posiada student, tylko że są to dodatkowe środki, które, jak sądzę, pozwolą mu na utrzymanie się w Polsce.

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Bardzo proszę, pan senator Bergier.

Senator Józef Bergier:

Jaka liczba stypendiów, ta miesięczna, była wykorzystana w roku 2010 przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Witold Jurek:**

Sześćset siedemdziesiąt to jest łączna liczba stypendiów...

(*Senator Józef Bergier*: Ja pytałem o nasz resort.)

My oferujemy około sześciuset tych stypendiów, z tym że też już...

(*Senator Józef Bergier*: A inne nasze resorty: zdrowia i kultury?)

Zdrowia – piętnaście, o ile pamiętam, a resztę resort kultury.

(*Głos z sali*: Tak, kultura pięćdziesiąt pięć.)

(*Senator Józef Bergier*: Czyli zdecydowanie na wasz resort...)

Zdecydowanie tak.

Ja chciałbym dodać, że przy okazji tego programu, gdy są organizowane wymiany studenckie i pewna grupa studentów przyjeżdża na uczelnie do Polski, korzystamy z okazji i fundujemy stypendia Białorusinom, Ukraińcom i Litwinom, żeby mogli skorzystać z tego programu. A więc zwykle jeszcze kilka osób bierze udział w tym programie, osób, które są niejako spoza tego programu. No ale to tak... Nasze wykorzystanie tych stypendiów zwykle przekracza 100% – mówię tu o tych dodatkowych stypendiach, które...

Przewodniczący Kazimierz Wiatr:

Czyli co? Po takiej wspaniałej rekomendacji ja proponuję przyjąć te propozycje bez poprawek.

Kto jest za? Proszę o podniesienie ręki (5)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Czy pan senator Skorupa będzie sprawozdawcą?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

A, no to nie wiem... Ja się mogę podjąć, jeżeli państwo chcecie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak? Dobrze, pan senator Massalski.

Bardzo dziękuję panu ministrowi, dziękuję państwu, dziękuję panom senatorom.

Zamykam posiedzenie Komisji Nauki, Edukacji i Sportu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 30)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851